

Oponentský posudek na diplomovou práci
Daniely Zámečnickové: Ranko Marinković v českých překladech.
Praha, 2009, 79 s., 10 s. příl.

Posudek začnu trochou pochybnosti, která vyplynula při pohledu na název předložené diplomové práce. Podle názvu jsem očekávala translatologický rozbor českých překladů, ovšem, jak zjišťuji během čtení práce, tento pohled je pouze doprovodný. Domnívala jsem se, že možná půjde o monografickou studii o díle významného chorvatského autora 20. století či o jeho recepci v českém prostředí, ovšem monografie to není, avšak očekávaná analýza je rovněž přítomná. Posluchačka zvolila metodu syntézy přístupu ke zkoumanému materiálu.

Daniela Zámečnicková si v předložené diplomové práci stanovuje specifický cíl, zmapovat, zaktualizovat, zpřehlednit a českému čtenáři přiblížit dílo Ranka Marinkoviće tak, jak ho nabízejí knižní překlady do češtiny. Ke své práci systematicky využívá pramenné i sekundární literatury se záměrem ozřejmit význam díla v kontextu chorvatské literatury i evropské kultury, nastolit řád v řadě chaotických či chybných bibliografických údajů v českých pracích a nastínit kulturně politické překážky pro uvedení autora v totalitním Československu. Kromě toho zapojuje do svého výkladu také translatologický rozbor kvality překladu, respektive různých překladů v porovnání s originálem.

Po konvenčním nastínění života a díla Ranka Marinkoviće pro širší veřejnost přistupuje posluchačka k stanovené analýze jednak osvětlením širšího kulturně politického kontextu československého vztahu k jugoslávské politické a kulturní situaci zejména po roce 1968, tak také důkladným rozbohem dvou knižních překladů do češtiny – povídkové knihy Ruce a románu Kyklop. Posluchačka zmiňuje všechny publikované překlady povídek R. Marinkoviće jak v antologiích, jimž rovněž věnuje pozornost, i v časopise Světová literatura. (Soudě podle uvedených pramenů příslušné ročníky Světové literatury neměla v ruce, což je škoda, protože díla uveřejňovaná v tomto periodiku měla výrazný ohlas u literárně vyspělé čtenářské veřejnosti té doby.) Zmínka o slovenských překladech je ilustrativní nejen v rozsahu zájmu o Marinkoviće v tehdejší společném státě, ale také i faktem, že na Slovensku se dařilo protlačit do nakladatelských plánů tzv. „ideologicky kontroverzní“ literaturu mnohem dříve než v Praze, či ještě spíše pouze v Bratislavě a nikoliv v české části státu. Autorka si všímá také Marinkovićova typického tvůrčího postupu – zapojování vlastních povídek do následujících děl – a tyto texty následně porovnává. Upozorňuje také na intertextové obohacení románu Kyklop antickou, renesanční a moderní světovou literaturou, čímž se značně ztěžuje role překladatele při překladu i recepcí díla pro široký okruh čtenářů. Kromě toho Marinković své dílo pro každé následující vydání přepracovával či rozšiřoval, a proto je třeba si všimnout nejen prvního vydání díla, ale sledovat i míru autorského zásahu pro vydání další.

Stěžejní kapitoly práce analyzují povídkový cyklus Ruce a román Kyklop. Výstavba textu autorky má svou strukturu, po charakteristice díla po stránce obsahové či tvůrčích postupů, jeho zapojení do kontextu autorova díla, do chorvatského či českého prostředí citacemi recenzí a kritik, pak autorka zapojuje do vlastního hodnotícího textu úryvky z analyzovaného díla, někdy jen v překladu, jindy v originále s paralelním českým překladem. Posluchačka docílí vnitřního napětí i obsahové jednoty textu, práce působí jako komentovaný esej o výjimečném díle R. Marinkoviće. Daniela Zámečnicková vládne velmi

spontánním projevem, volí jazykové i stylové prostředky adekvátně k záměru díla, který formuluje jako srozumitelné přiblížení dvou nejzásadnějších Marinkovičových u nás vydaných knih českému čtenáři. Tento stanovený cíl splnila výtečně, práce působí jako vyvážený, kompaktní a poučený průvodce pro českého čtenáře, v němž chce posluchačka vyvolat zájem o dílo Ranka Marinkoviče. V příloze k diplomové práci ilustruje českou recepci Marinkovičova díla otištěním vybraných recenzí na české překlady analyzovaných knih.

Studentka se v úvodu vyznává k obdivu k jeho tvorbě, tato rovina emoce je patrná v celém textu, přesto jeho přítomnost nesnižuje odbornou úroveň textu. Posluchačka prokazuje schopnost aplikace poznatků získaných na oboru slavistická studia ve specializaci kroatistika i schopnost samostatného myšlení a formulování vlastních kritických postojů.

Autorce adresuji výtku týkající se zaměnění adjektiva humanistický za humanitní na s. 10. a 13 ve vlastním překladu chorvatských citátů. Ještě bych vzhledem k široce formulovanému a výpovědně nespecifikovanému názvu práce navrhovala podtitul – „zapojení díla R. M. do kulturně politického kontextu českého prostředí“ nebo něco podobně explikativního.

Přála bych autorce diplomové práce, aby její úmysl povzbudit nejen čtenářský, ale i překladatelský zájem o Marinkovičovo dílo v českém prostředí došel naplnění.

Práci hodnotím jako výbornou a doporučuji ji k veřejné obhajobě.

PhDr. Milada Nedvědová
Ústav slavistických a východoevropských studií
Filozofické fakulty UK v Praze

V Praze, 11.9.2009